

se aventurează în necunoscut: ca o anulare a tot ceea ce a fost spus până atunci, acest final poartă ascultătorul dinspre regret spre împăcare.

La Philipp Jarnach, în *Muzică în memoria celor singuri* se observă un ton nostalgic și o acuratețe a tehnicii componistice cu care este creată forma dintr-o melodie perpetuă. Lucrarea constituie un omagiu pe care compozitorul îl aduce, peste timp, celor care nu se au decât pe ei înșiși. Jarnach este considerat ca fiind un fel de „Süssmayr” al lui Busoni (a terminat opera *Doctor Faustus* a acestuia), prieten cu Debussy, Ravel, James Joyce, și întemeietorul Școlii Superioare de Muzică din Hamburg.

Un program interesant, profund și bine ales, cântat cu elan și rigoare, cu eleganță și, lucru important, fără gesticulații inutile. Cum șade bine unor muzicieni adevărați.

Dan DEDIU

Camerata “VoxX8Cam”

Prezența creațiilor corale în Săptămâna Internațională a Muzicii Noi este binevenită, mai ales dacă acestea apar și într-o formulă esențializată, mai rară pe scenele noastre, redusă la voci soliste. În asemenea situații, glasul omenesc se dezvăluie cu adevărat ca cel mai expresiv și maleabil instrument. Așa pare să fi gândit și auditorii strănși, în număr mai mare ca de obicei la concertele de muzică nouă, luni 26 mai, în Aula Palatului Cantacuzino, așteptând cu real interes evoluția ansamblului Camerata “VoxX8Cam” condus de Christian Alexandru Petrescu. Muzician cu o personalitate puternică și originală (care a trecut prin experiențe multiple și benefice pentru dezvoltarea sa: compoziția, cântul, dirijatul, de la ansambluri mici la orchestre simfonice), acesta a format acum un grup vocal de 8 membri care pot da viață unor partituri ce pun probleme dificile de scriitură, modalități deosebite de emisie, variate nuanțe cromatice.

Seara a fost dominată de creația românească prin interpretarea a 5 lucrări autohtone, dar, așa cum am aflat din prezentările Caietului-program, și în piesa compozitorului german Thomas Beimel, un oaspete frecvent al festivalurilor noastre de muzică nouă, există referiri la doi autori români. În primul rând, la compozitoarea Myriam Marbe, în memoria căreia este scrisă lucrarea, profesoară și prietenă a muzicianului, și apoi prin “două acorduri semnificante” la George Enescu, amintire iradiantă, dincolo de spațiu și timp. Aceste două evocări au fost integrate într-o muzică ce își trage suflul elegiac din lamentațiile stilului “flamenco” de cântare și dans cu lungi “vaiere” melodice întretăiate de izbucniri sonore, acele “saetas” (de unde și denumirea lucrării) sugerând durerea și contrapunctate de ușoare bătaii din palme și din picioare. Un discurs sensibil, care n-a scăpat totuși de o oarecare monotonie.

Ecouri din arta spaniolă am întâlnit și în cele *Trei Madrigale Dramatice* de Vasile Spătărelu scrise pe versurile poetului Jesus Lopez Pacheco. Am întâlnit însă aici o cu totul altă viziune, deși marcată și aceasta de melancolie și lirism. Folosind construcția polifonică renascentistă ce pleacă de la tratarea muzicală a fiecărui vers, compozitorul a creat o desfășurare sonoră sobră, bine structurată.

Tot un *Madrigal* ce încearcă pătrunderea sonoră a semnificațiilor unui minunat poem ne-a adus și surpriza unui alt tip de muzică decât ne obișnuise până acum Christian Alexandru Petrescu, curajos creator de sonorități vocale, de efecte surprinzătoare, nelegate direct de realitatea versului. Poemul *Drum de toamnă* de Lucian Blaga l-a călăuzit se pare, după cum singur mărturisește, “pe un drum de auto-simplificare”, de testare a unor căi noi

ducând spre firesc, spre meandre melodice încărcate de poezie, de evocare, creatoare de atmosferă, de simbolurile visului.

Elegia și Coralul de Valentin Timaru ne-au rezervat comentarii lirice desprinse de existența unui text. Vocalizând, ansamblul ne-a oferit o muzică ușor arhaică, de esență modală, mergând în general pe sonorități compacte, cu puține solo-uri dar elegant arcuite.

Nici în lucrarea lui Dan Buciu, *8 game 8*, textul nu are o coerență intrinsecă. Acesta capătă semnificații doar în jocul silabelor care constituie sursa sugestiilor de culoare vocală, atât de vii, de dinamice, de variate. Piesa se construiește parcă singură, ca un vârtej format din variate modalități de expunere ale celor 8 game, alese special pentru cele 8 voci ale ansamblului. Un joc ce a pus în valoare calitățile glasurilor cu ingeniozitate și a captat auditorii.

Lucrarea care mi s-a părut cea mai realizată în această seară a fost *Strigături* de Adrian Iorgulescu. Compusă pe versuri populare maramureșene, pornind și revenind, după acumulări de evenimente sonore foarte diverse (onomatopee, exclamații, recitări ritmizate, alunecări, acorduri complexe, împletiri polifonice, pedale), la o formulă simplă, ca un leitmotiv, muzica se derulează caleidoscopic. Este conturat un tablou autentic ce amintește vigoarea artei folclorice, folosind cuvântul ca sursă de culoare vocală și procedeele componiste pentru a crea o maximă eficiență sonoră.

Camerata "VoxX8Cam", ansamblu tânăr cu muzicieni tineri, a avut o sarcină dificilă în realizarea acestui program în care nu de puține ori vocile au fost tratate ca adevărate instrumente soliste. Este clar că sunt cântăreți bine pregătiți, că le place ceea ce fac și sunt responsabili pentru actul lor artistic. Poate nu întotdeauna la fel de bine sudați și atât de siguri în orice moment (ezitări inerente oricărui început), membrii ansamblului sunt porniți pe un drum de categorice izbânzi; cu condiția de a continua să lucreze, perfecționându-se mereu. Christian Alexandru Petrescu are meritul de a fi dat viață acestui interesant grup vocal, capabil de realizări cu totul notabile. Îi urăm să-l conducă mai departe și să-l reușim cu noi lucrări.

Olga GRIGORESCU

Duo „Aperto”

Unul din momentele de frumoasă ținută academică în cadrul ediției din acest an a festivalului SIMN l-a constituit recitalul duo-ului „Aperto”, format din doi instrumentiști deosebit de serioși în practicarea profesiei lor artistice: **Dolores Chelariu** – orgă, pian; **Ladislau Csendes** – vioară, violă. Programul lor ne-a propus audierea a 4 lucrări de renume compozitori români. Faptul că piesele din repertoriul acestui recital nu se aflau la prima întâlnire cu publicul, credem că a probat și, totodată, confirmat perenitatea valorii lor, atât în viziunea interpreților protagoniști cât și a auditoriului prezent în acea seară de mai (27) în studioul „Mihail Jora” al Radiodifuziunii Române din București.

Lucrarea de început poartă semnătura unuia dintre marii maeștri ai compoziției muzicale românești, Anatol Vieru. Intitulată *Crăciun*, piesa este un amplu duo pentru vioară și pian, alcătuită din 6 părți care se succed fără întrerupere, dar care sunt marcate literar cu câte un subtitlu: *O, ce veste!*, *Trei păstori*, *Niște stelute*, *Legeți*, *Umbre*, *Carusel*, ceea ce sugerează și posibilitatea lecturii pe un plan programatic. După cum era de așteptat (din